

V spomin Bogdanu Žoržu

In memoriam Bogdan Žorž

Michael Vincent Miller, eden od najinih skupnih učiteljev geštalta, se Bogdana spominja takole: »Bil je velikodušen in odprtega duha. Vedno se mi je zdelo, da ga zanima naslednja nova možnost. Takšnega se ga spominjam v skupinah. Prav tako se spominjam, da nam je za našo poletno delavnico dal na razpolago hišo v Čepovanu. Prav gotovo je bil v srcu geštalt terapije v Sloveniji.« To sliko dopolnjujejo besede Iana Greenwaya, prvega učitelja geštalt terapije v Sloveniji po Mladenu Kostiću: »Z naklonjenostjo se spominjam Bogdanove tople prisotnosti, njegovih resnih prizadevanj najti pravi prostor zase v tokovih, ki so se vrtinčili naokrog v zgodnjih dnevih geštalta v Sloveniji, ter njegove ljubeče strasti, ki jo je naklinal mladim ljudem, s katerimi je delal.«

Kaj napisati o Bogdanu? V misli se mi vrača spomin na prvo srečanje z njim. Pisalo se je leto 1996, ko smo ustanavljali društvo SLOGES. Bil sem še čisto svež in zelen v geštaltu, v svoji prvi edukaciji pri Mladenu Kostiću v Novi Gorici. Med odmorom delavnice naj bi se nam pridružili starejši kolegi iz prejšnjih izobraževanj in imeli naj bi ustanovno skupščino. Bogdan je prispel med prvimi. Ne spomnim se, če sva spregovorila kakšno besedo, a še zelo dobro se spomnim vtisa, ki ga je takrat naredil name. Z nekom, ne spomnim se več, kdo je to bil, se je pogovarjal o varovancih v domu upokojencev. (Šele pred nekaj dnevi sem, ko sem prebiral tekst Ivanke Drnovšček na spletni strani njegove Svetovalnice Tabor, izvedel, da je bil dve leti prisilni upravitelj in nato direktor Doma upokojencev Gradišče. Moj Bog, kaj vse bom še izvedel o njem, in ali je sploh kaj, kar ni bil!) Z blago naklonjenostjo, prijaznim humorjem in izjemnim čutom za življenje je pripovedoval o tem, kako se stanovalci doma upokojencev na stara leta mladostno zaljubljujejo. V nekem trenutku, ko je govoril o njihovi otroški sramežljivosti, je začel prizore, ki jih je opisoval, kar igrati. Na obrazu se mu je ves čas pripovedovanja zarisoval tisti njegov tako značilni nasmeh, ki sem ga nato imel priložnost še velikokrat videti in se posončiti v njem: topel, šegav, igriv in hudomušen ...

Drugič sem Bogdana srečal oktobra 1998 na prvi Ianovi delavnici, ki je pomenila začetek novega obdobja geštalt terapije pri nas. Takrat je bil je predsednik SLOGES-a. Med odmorom za kosilo smo se pogovarjali o možnosti, da bi društvo nudilo organizacijski okvir za novo izobraževanje, ki bi morda delno lahko potekalo pod okriljem inštituta Metanoia iz Londona, kjer se je takrat izobraževal Rudi Kotnik, ki je Iana tudi povabil v Slovenijo. Spominjam se Bogdanove

odprtosti in zainteresiranosti, ki je name delovala blagodejno in spodbudno. Od takrat naprej sva se srečevala bolj pogosto in postopoma je dogajanje, ki se je sprožilo s to delavnico, po včasih bolj, včasih manj ovinkasti poti pripeljalo do tega, da smo leta 2004 skupaj z Rudijem ustanovili inštitut GITA.

V vsem tem času, vse do njegove smrti, sem ga postopoma vse bolj spoznaval in vedno znova odkril kaj novega o njem. (Kogar bolj podrobno zanima, kaj vse je bil in kaj vse je počel, naj si prebere prej omenjeni tekst Ivanke Drnovšček na www.svetovalnica-tabor.si). Med drugim je bil direktor Centra za socialno delo Nova Gorica, vodja kadrovske službe občine Nova Gorica, tajnik SIS socialnega skrbstva in socialnega varstva, vodja kadrovske službe v podjetju Gostol ... Kot koncizno zapiše gospa Drnovšček: »Bogdan je že zelo mlad zasedal vodstvena in vodilna mesta, a se je slednjim tudi zlahka odpovedal in iskal nove poti. Leta 1998, ko se je najina skupna poklicna pot končala, je ustanovil zavod, in ne preseneča, da ga je poimenoval IZZIV.« In če sem že pri naštevanju tega, kar je počel, naj, preden mi zmanjka sape, dodam še, da je bil tudi navdušen planinec in poveljnik gasilcev ... Predvsem pa je bil vedno in povsod tam, kjer so ljudje potrebovali pomoč in je presodil, da jo lahko nudi. (Spomnim sem na primer, da mi je telefoniral ob poplavi v Železnikih in me vprašal, če bi bil pripravljen iti tja in nuditi prvo psihoterapevtsko pomoč - on je bil že tam.)

Ko zapisujem te vrstice, se v meni sproža mešanica občudovanja in osuplega hahljanja, saj imam vtis, da opisujem kakšno napol pravljično bitje, ki je nenehno v pogonu, nekakšnega junaka iz pripovedke Astrid Lindgren, ki ima na hrbtu vgrajen propeler, da lahko dovolj hitro leta sem ter tja in opravlja dobra dela. Če bi moral izbrati tri besede, s katerimi naj bi ga čim bolj strnjeno opisal, bi izbral te tri: dinamičnost, pronicljivost in dobrotu. In da ne bo kdo mislil, da ga idealiziram, naj za protitež, ki ga dela le še bolj človeškega, dodam, da je znal včasih v organizacijskih zadevah biti malce 'šlampast' in sem kdajpakdaj ob njegovi površnosti v izvedbenih detajlih doživljal tudi stanje blagega obupa. Kot na primer, ko sem v procesu reakreditacije inštituta izvedel, da ni, odkar se je upokojil, več plačeval članarine EAGT in da zato ne izpolnjujemo pogojev za podaljšanje statusa akreditiranega inštituta. No, pa smo tudi ta problem uredili in iz sedanje perspektive se takšnih in podobnih dogodkov spominjam z mešanico humorja in naklonjenosti, saj le še dopolnjujejo sliko Bogdana kot velikodušnega in širokopoteznega človeka.

Občutek, ki me preveva, ko premišlujem o njem, je občutek polnega in izpolnjenega življenja. Ogromno je pustil za sabo in njegove sledi so neizbrisne. Toda kljub temu, ob žalosti, ki jo občutim ob izgubi prijatelja in sodelavca, obžalujem tudi prezgodnost njegove smrti. Spomnim se, da je, ko je po upokojitvi polagoma izpuščal iz rok svoje psihoterapevtsko delo, večkrat omenil, da si želi svoje sile usmeriti v izobraževanje in usposabljanje psihoterapevtov za delo z otroki in mladostniki. Želel je deliti svoje neprecenljive izkušnje in neusahljivo znanje, ki si jih je pridobil v mnogih letih prakse. Zato se je dejavno vključeval v delovanje Sekcije za delo z otroki in mladostniki, ki smo jo ustanovili v Slovenskem društvu za geštalt terapijo.

Od vseh pečatov, ki jih je izoblikoval v svojem življenju, je njegovo delo z otroki in mladostniki verjetno najgloblje vtisnjeno v javno zavest. Bil je cenjen in nadvse iskan predavatelj s področja vzgojne problematike. Nanj so se po nasvet obračali mnogi starši, učitelji ter strokovni delavci izobraževalnih in vzgojnih ustanov. Razvil je inovativen in, kot se je v praksi pokazalo, zelo uspešen model kratkotrajne izvendružinske terapevtske obravnave otrok in mladostnikov, ki ga je skupaj z ženo Zdenko strokovno in človeško predano izvajal v Mladinskem domu Čepovan in ki ga je opisal v knjigi »Stiska je lahko tudi izziv«. Slovensko strokovno in laično javnost pa je verjetno najbolj pretresel z opozarjanjem na problematiko razvajenosti, ki jo je osvetlil v svoji

najbolj znameniti in razvpiti knjigi »Razvajenost - rak sodobne vzgoje«. Pojem razvajenosti je razvil v diagnostično kategorijo in ga umestil v širši družbeni kontekst sedanjosti. Ob tem pa je moral tudi pogosto opozarjati, da se vseh sodobnih vzgojnih težav in problematičnega vedenja otrok vendarle ne da zreducirati le na razvajenost, saj se je marsikdo tega pojma oprijel kot rešilne bilke, s katero bi se dalo pojasniti in razrešiti tako rekoč vse vzgojne dileme. S tem je, kot že tolikokrat, dokazal svojo miselno in strokovno širino.

Izkušnja njegovega pogreba je bila zame med drugim dokaz njegove neločljive vpetosti in neposredne angažiranosti v svojem okolju, ob hkratni sposobnosti kritičnega razmisleka, ki ni možna brez vzpostavitve določene distance. Ko sem opazoval pisano množico ljudi, ki se ga je udeležila in poslušal govore ob slovesu, sem se šele začel zavedati, kako poseben človek je v resnici bil Bogdan. V sebi je zmozel povezati poteze intelektualca in 'človeka ljudstva', pre-mišljevalca in človeka akcije. Sprašujem se, in to vprašanje bo žal ostalo brez odgovora, saj bi nanj lahko odgovoril le on sam, v kolikšni meri mu je navdih in materijo za ta redki dosežek dajala njegova vera, ki jo je črpal in hranil iz svojega katolištva. Mislim, da bi mu naredil veliko krivico, če ne bi omenil tudi te, zanj morda bistvene razsežnosti, za katero slutim, da bi pri njem lahko bila podlaga vsem drugim.

Kakorkoli že: l'ancien combattant et camarade, naj ti bo dobro tam, kjer si zdaj. Dokler bom hodil po tej zemlji, se te bom, tako kot mnogi drugi, spominjal s hvaležnostjo v srcu.
